

Nazwa projektu Projekt ustawy o żywieniu zbiorowym z udziałem żywności ekologicznej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Małgorzata Gromadzka Sekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Bartosz Pytlak, Naczelnik Wydziału Rolnictwa Ekologicznego, Departament Rolnictwa Ekologicznego i Jakości Żywności Tel. (22) 623-18-16, Bartosz.Pytlak@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 2025-10-31 Źródło: Inne Na wniosek środowisk ekologicznych oraz w związku z realizacją działań określonych w Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030 Nr w wykazie prac UD303
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy ma na celu rozwiązanie problemów związanych z brakiem możliwości stosowania oznakowania nawiązującego do produkcji ekologicznej w ramach działalności związanej ze stosowaniem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym. Konsumenci nie mają możliwości jasnego rozpoznania, w których zakładach żywienia zbiorowego (m. in. w szkołach, szpitalach, stołówkach, restauracjach) są przygotowywane dania z udziałem żywności ekologicznej, ponieważ nie istnieje urzędowy znak jakości, który identyfikowałby ww. działalność w zakładach żywienia zbiorowego. Nie istnieje również publiczny wykaz zakładów żywienia zbiorowego, które zakupują i stosują żywność ekologiczną. Ponadto, stosowanie określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, takich jak: „ekologiczny” i jego pochodnych oraz „eko” i „bio” w żywieniu zbiorowym nie jest precyzyjnie uregulowane, co może wprowadzać konsumentów w błąd co do wiarygodności takiego rodzaju oznakowania. Projekt ustawy odpowiada na rosnące potrzeby konsumentów, producentów oraz instytucji promujących zdrowe i odpowiedzialne żywienie przez stworzenie zasad znakowania i kontroli żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym.

Należy podkreślić, że produkcja ekologiczna jest unijnym systemem jakości żywności, w którym zgodność metody wytworzenia produktu ekologicznego jest poświadczana w ramach kontroli urzędowej i certyfikatu ekologicznego. Przepisy UE o produkcji ekologicznej w pełni regulują ten obszar oraz chronią oznaczenia zarezerwowane wyłącznie dla żywności ekologicznej (logo UE, eko, bio) przed wykorzystywaniem ich poza systemem produkcji ekologicznej. Problemem jest wyłączenie sektora zakładów żywienia zbiorowego z możliwości stosowania logo produkcji ekologicznej UE, ponieważ jest całkowity zakaz stosowania tego logo w żywieniu zbiorowym. W związku z tym, pomimo rosnącego zainteresowania zdrowym stylem życia oraz zwiększającej się świadomości konsumenckiej w zakresie jakości spożywanej żywności, podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego często nie dysponują narzędziami umożliwiającymi im na szczeblu krajowym promowanie działalności związanej z oferowaniem żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej. Przede wszystkim brakuje im znaku, który pozwalałby na jednoznaczne wyróżnienie tego typu działalności na tle innych rodzajów działalności sektora gastronomicznego. Taki stan rzeczy nie sprzyja wzrostowi popytu na żywność ekologiczną w Polsce, a tym samym nie wspiera rozwoju produkcji ekologicznej — najbardziej przyjaznej środowisku metody wytwarzania żywności.

Jednakże, prawo UE dopuszcza wprowadzenie przepisów krajowych regulujących znakowanie i kontrole produktów pochodzących z żywienia zbiorowego. Obecnie kilka państw ma takie uregulowania (m. in. Dania, Niemcy, Litwa). Wprowadzenie przepisów regulujących stosowanie znaku ekologicznego w żywieniu zbiorowym, a także ustanowienie przejrzystych wymogów jego stosowania, nadzoru i kontroli, może znacząco wpłynąć na wzrost zapotrzebowania na żywność ekologiczną. Zakłady żywienia zbiorowego, chcąc uzyskać prawo do posługiwania się znakiem ekologicznym i odpowiadać na rosnące oczekiwania konsumentów w zakresie zdrowej i zrównoważonej żywności, będą zwiększać zakupy żywności pochodzącej z rolnictwa ekologicznego. Zwiększony popyt na produkty ekologiczne ze strony dużej liczby zakładów żywienia zbiorowego może przyczynić się do powstania nowego, stabilnego i przewidywalnego kanału dystrybucji dla rolników ekologicznych, który dotychczas był ograniczony głównie do rynku detalicznego i wybranych segmentów hurtowych. Żywnienie zbiorowe stanie się tym samym nowym rynkiem zbytu dla żywności ekologicznej,

co w dłuższej perspektywie może prowadzić do rozwinięcia infrastruktury dostaw i przetwórstwa żywności ekologicznej, m.in. przez tworzenie krótkich łańcuchów dostaw, lokalnych grup producenckich czy współpracy pomiędzy rolnikami a zakładami zbiorowego żywienia. Projektowane przepisy mogą przyczynić się również do zwiększenia świadomości ekologicznej obywateli, wpływając na ich wybory żywieniowe i zdrowie, w szczególności dzieci, kobiet w ciąży oraz osób z obniżoną odpornością. Promowanie tej żywności w placówkach edukacyjnych, opiekuńczych i szpitalnych, może przyczynić się do kształtowania zdrowych nawyków żywieniowych i może mieć długofalowy wpływ na ograniczenie chorób cywilizacyjnych związanych z dietą. Ponadto, podniesie się trwałość wsparcia udzielanego rolnikom w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, gdyż rolnicy ekologiczni będą mieć więcej odbiorców swoich produktów i szerszy rynek zbytu.

W badaniu zatytułowanym „*Marketing, promocja oraz analiza rynku: badania w zakresie analizy wartości rynku produktów ekologicznych w Polsce z podziałem na wartość poszczególnych sektorów produkcji oraz wskazanie produktów o najwyższym potencjale rozwoju*”, przeprowadzonym przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego na próbie 3 176 respondentów, w ramach projektu finansowanego ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie § 8 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.), poproszono uczestników, którzy zadeklarowali, że podczas korzystania z usług gastronomicznych nie zwracają uwagi na fakt, czy żywność jest ekologiczna, o wskazanie możliwych przyczyn tego braku zainteresowania. Najczęściej wskazywano na brak możliwości zweryfikowania, czy oferowana żywność rzeczywiście spełnia kryteria ekologiczności. W celu oceny poziomu zainteresowania „znakowaniem lokali” oferujących żywność ekologiczną, w badaniu wykorzystano, ze względu na brak odpowiedniego znaku w polskim systemie prawnym, znak stosowany na rynku niemieckim. Respondentów poinformowano, że takie oznaczenia mogą być stosowane przez lokale oferujące od 20% do 49%, od 50% do 89% lub od 90% do 100% żywności ekologicznej, po czym poproszono ich o ocenę trzech aspektów: zasadności wprowadzenia tego typu znakowania, poziomu zaufania do takich znaków oraz wpływu tego oznaczenia na wybór lokalu gastronomicznego. Zdecydowana większość respondentów (77%) opowiedziała się za potrzebą wprowadzenia znaku informującego o oferowaniu żywności ekologicznej w lokalu. Ponadto, 69% badanych wyraziło zaufanie wobec takiego oznaczenia, natomiast 66% wskazało, że wprowadzenie tego typu znakowania stanowiłoby dla nich zachętę do skorzystania z oferty gastronomicznej danego lokalu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowane rozwiązania, w tym planowane narzędzia interwencji są następujące:

- 1) wprowadzenie znaku ekologicznego oraz wymagań i warunków jego użycia w celu zapewnienia przejrzystej komunikacji i budowania zaufania konsumentów do żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym;
- 2) wprowadzenie publicznego wykazu zakładów żywienia zbiorowego, w których stosuje się znak ekologiczny;
- 3) uregulowanie wymagań i warunków stosowania określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, takich jak: „ekologiczny” i jego pochodnych oraz „eko” i „bio” w żywieniu zbiorowym;
- 4) sprawowanie przez Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwanego dalej „WIJHARS”, nadzoru nad podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego w zakresie stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej;
- 5) wprowadzenie klasyfikacji naruszeń przepisów projektu ustawy oraz przypisanie do nich kar pieniężnych w celu zapobieżenia potencjalnym nadużyciom i nieuczciwej konkurencji.

Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który chce stosować znak ekologiczny powinien być wpisany do wykazu zakładów żywienia zbiorowego. W tym celu składa wniosek do WIJHARS. Zakład będzie mógł być wpisany do wykazu, jeżeli podmiot prowadzący zakład będzie oferować żywność przygotowaną z udziałem żywności ekologicznej, będzie wpisany do rejestru zakładów nadzorowanych przez sanepid (zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie żywności) oraz przez co najmniej 30 dni przed złożeniem wniosku podmiot ten spełniał warunki dotyczące stosowania znaku ekologicznego. Wniosek powinien zawierać określone w projekcie ustawy dane zakładu oraz wybrany wariant znaku ekologicznego. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów z sanepidu, kalkulację kosztów i faktury potwierdzające spełnianie udziału żywności ekologicznej przez poprzedzające 30 dni, potwierdzenie wniesienia opłaty za wpis (10% przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego roku). Jeżeli w ciągu 30 dni od złożenia wniosku, nie dojdzie do odmowy dokonania wpisu zakładu do wykazu wpis następuje automatycznie. Zakład może zostać wykreślony z wykazu, jeśli np. sam o to wniesie, przestanie spełniać wymagania i warunki stosowania znaku ekologicznego albo zostanie wykreślony z rejestru sanepidu.

W projekcie ustawy przewidziano utworzenie nowego, specjalnego wykazu zakładów żywienia zbiorowego, które będą miały prawo do stosowania znaku ekologicznego. Wykaz będzie prowadzony w formie elektronicznej. Nie jest planowane wykorzystywanie istniejących baz danych (np. rejestru z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności), ponieważ powstanie odrębny wykaz, który będzie zawierał nazwę i adres zakładu żywienia zbiorowego, wariant znaku ekologicznego i datę od kiedy znak ekologiczny może być stosowany. Celem wykazu jest dostarczenie konsumentom informacji o zakładach żywienia zbiorowego stosujących znak ekologiczny. Wykaz ten wykorzystuje rozwiązania analogiczne do wykazu producentów ekologicznych już prowadzonego na mocy przepisów UE o produkcji ekologicznej. Wykaz prowadzony na mocy przepisów UE nie umożliwia jednak umieszczenia w nim zakładów żywienia zbiorowego, gdyż są one wyłączone z zakresu regulacji UE.

Nadzór nad podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego w zakresie spełniania wymagań określonych w projekcie ustawy oraz w przepisach wydanych na jej podstawie, w tym nad stosowaniem znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej opiera się na połączeniu wewnętrznej weryfikacji przez podmioty prowadzące zakłady z nadzorem urzędowym sprawowanym przez WIJHARS.

1. Wewnętrzna weryfikacja

Podmiot, którego zakład żywienia zbiorowego został wpisany do wykazu musi co roku, w ciągu 30 dni od zakończenia roku kalendarzowego, złożyć raport do WIJHARS o spełnianiu warunków stosowania znaku ekologicznego. Raport zawiera kwartalną kalkulację udziału żywności ekologicznej w całkowitych zakupach, opartą na fakturach. Dodatkowo, co kwartał (do 14. dnia miesiąca po jego zakończeniu), zakład przeprowadza wewnętrzną weryfikację spełniania tych warunków. Wyniki weryfikacji i faktury muszą być przechowywane przez 24 miesiące. Jeśli warunki nie są spełnione, zakład ma obowiązek niezwłocznie usunąć znak ekologiczny, złożyć oświadczenie o zaprzestaniu jego stosowania oraz wnioski o wykreślenie z wykazu lub zmianę wariantu znaku. Wewnętrzna weryfikacja kwartalna nie oznacza, że WIJHARS kontroluje zakład co kwartał – to dwa oddzielne mechanizmy.

2. Nadzór urzędowy WIJHARS

WIJHARS sprawuje nadzór nad podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej. W ramach tego nadzoru przeprowadza kontrole urzędowe, analizuje dokumenty i informacje przekazywane przez podmioty prowadzące zakłady, może żądać dodatkowych danych oraz nakładać obowiązek działań naprawczych. Podmiot, którego zakład został wpisany do wykazu ma obowiązek umożliwić przeprowadzenie kontroli, zapewnić dostęp do obiektów oraz niezwłocznie przekazywać wymagane dokumenty i dane. Musi również w ciągu 7 dni poinformować inspektora o zmianie danych we wniosku, zaprzestaniu stosowania znaku ekologicznego lub wykreśleniu z rejestru zakładów podlegających kontroli Sanepidu. WIJHARS może wykreślić zakład z wykazu m.in. na wniosek podmiotu, w przypadku wykreślenia zakładu z rejestru Sanepidu, trwałego niespełniania warunków stosowania znaku lub jego trwałego zaprzestania. Jeśli kontrola wykaże nieprawidłowe stosowanie znaku ekologicznego lub określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, zakład ma obowiązek zapłacić opłatę w wysokości 1000 zł. Opłatę należy uiścić w ciągu 30 dni od podpisania protokołu kontroli na rachunek WIJHARS.

Projekt ustawy nie określa częstotliwości kontroli urzędowej, ponieważ do postępowania kontrolnego będą miały zastosowanie odpowiednie przepisy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Stąd, zgodnie z ustawą o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, kontrole urzędowe będą przeprowadzane planowo lub doraźnie, w zależności od potrzeb i wyników analizy ryzyka. Zatem, częstotliwość kontroli urzędowych będzie zależała od oceny ryzyka przeprowadzonej przez WIJHARS. W praktyce zakład może być kontrolowany częściej, jeśli wcześniej stwierdzono nieprawidłowości, lub rzadziej, jeśli spełnia wymagania i nie generuje ryzyka. Projekt ustawy przewiduje kary pieniężne od 3- do 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia, w zależności od wagi naruszenia. Najwyższe sankcje dotyczą uniemożliwienia kontroli lub nieuprawnionego stosowania znaku ekologicznego. Drobniejsze naruszenia, np. brak zgłoszeń czy błędy w dokumentacji, obciążone są niższymi karami. Wysokość kar jest proporcjonalna w zależności od rodzaju naruszenia. Poważniejsze działania zagrożone są wyższą sankcją, by zapewnić skuteczność nadzoru i ochronę konsumenta. Kary będą nakładane przez WIJHARS w drodze decyzji.

Należy wyjaśnić, że w projektowanej ustawie wprowadzono definicję żywności ekologicznej zaczerpniętą z rozporządzenia PE i Rady UE 2018/848, które obowiązuje jednakowo na terenie całej UE. Oznacza to, że do

przygotowania w Polsce dań z udziałem żywności ekologicznej stosuje się takie same zasady dotyczące żywności ekologicznej, niezależnie od tego, czy surowce pochodzą z Polski, innych państw Unii Europejskiej, czy krajów trzecich. Certyfikaty potwierdzające zgodność produkcji ekologicznej z wymaganiami UE, wydane przez uprawnione podmioty z innych państw członkowskich, są wzajemnie uznawane na terenie Polski. Dzięki temu produkty ekologiczne pochodzące z innych krajów UE mogą być stosowane i wprowadzane do obrotu w Polsce na takich samych zasadach jak produkty krajowe. Projektowana ustawa nie ogranicza zakresu stosowanych produktów ekologicznych wyłącznie do produktów pochodzących z Polski, lecz obejmuje również produkty ekologiczne importowane zgodnie z unijnymi przepisami i certyfikatami.

Ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia regulują nadzór nad bezpieczeństwem żywności, który jest bardzo złożonym i szerokim obszarem. Zapisy, które znajdują się w ww. ustawach odnoszą się wyłącznie do unijnego systemu produkcji ekologicznej, który wyłącza zakłady żywienia zbiorowego (patrz pkt 1). Tym samym, przepisy unijne, oraz ww. ustawy nie regulują zakresu przedmiotowego projektu ustawy, dlatego istnieje potrzeba przygotowania odrębnej regulacji krajowej. Dodatkowe skomplikowanie ww. ustaw poprzez ewentualne poszerzenie ich o kwestie nowych zakresów kontroli, tj. zakładów żywienia zbiorowego nie sprzyja uproszczeniom przepisów. Zatem, wprowadzenie odrębnej ustawy jest zasadne i sprzyja przejrzystości oraz klarownemu oddzieleniu unijnego systemu produkcji ekologicznej od krajowego systemu proponowanego w projekcie ustawy, w ramach którego wprowadzany jest nowy znak jakości. W związku z faktem, że logo produkcji ekologicznej UE, stosowane wyłącznie w unijnym systemie produkcji ekologicznej, jest całkowicie zakazane do stosowania w żywieniu zbiorowym, a także mając na uwadze brak jakiegokolwiek znaku dedykowanego sektorowi żywienia zbiorowego, który informowałby konsumentów, że w danym lokalu przygotowywana jest żywność z udziałem żywności ekologicznej, konieczne jest wdrożenie krajowych znakowania żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym.

Polska Izba Żywności Ekologicznej (PIŻE) postrzega ww. inicjatywę jako zapowiedź pozytywnych zmian wspierających rozwój branży ekologicznej. Takie rozwiązanie odpowiada na rosnące potrzeby zarówno konsumentów, jak i producentów. W opinii PIŻE wprowadzenie omawianych regulacji stanowi skuteczny mechanizm stymulujący popyt, przynosząc korzyści producentom i przetwórcom żywności ekologicznej. PIŻE zdecydowanie podkreśla potrzebę implementacji tych zmian oraz wskazuje na ich istotne korzyści dla wszystkich uczestników rynku — konsumentów, restauratorów oraz producentów. PIŻE to organizacja sektorowa zrzeszająca niemal wszystkie kategorie podmiotów działających na rynku, w tym rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców, stale współpracująca ze środowiskiem naukowym. Dodatkowo, Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego wyraziła opinię, że możliwość stosowania określeń „eko”, „bio”, „ekologiczny” w hotelach i restauracjach jest nie tylko wskazana, ale również bardzo pożądana. Branża z dużym zainteresowaniem przyjęłaby możliwość takiego znakowania, ponieważ goście coraz częściej zwracają uwagę na kwestie związane z żywnością ekologiczną. Zdaniem Izby, idea wprowadzenia nowego rodzaju znakowania jest trafnym i potrzebnym rozwiązaniem, które odpowiada na rosnące oczekiwania konsumentów.

Oczekiwane efekty:

Wprowadzenie przepisów regulujących stosowanie znaku ekologicznego w żywieniu zbiorowym, a także ustanowienie przejrzystych wymagań i warunków jego stosowania, może znacząco wpłynąć na wzrost zapotrzebowania na żywność ekologiczną. Zakłady żywienia zbiorowego, chcąc uzyskać prawo do posługiwania się znakiem ekologicznym i odpowiadać na rosnące oczekiwania konsumentów w zakresie zdrowej i zrównoważonej żywności, będą zwiększać zakupy żywności pochodzącej z rolnictwa ekologicznego. Zwiększony popyt na produkty ekologiczne ze strony dużej liczby zakładów żywienia zbiorowego może przyczynić się do powstania nowego, stabilnego i przewidywalnego kanału dystrybucji dla rolników ekologicznych, który dotychczas był ograniczony głównie do rynku detalicznego i wybranych segmentów hurtowych. Sektor żywienia zbiorowego stanie się tym samym nowym rynkiem zbytu żywności ekologicznej, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do rozwinięcia infrastruktury dostaw i przetwórstwa żywności ekologicznej, tworzenie krótkich łańcuchów dostaw, lokalnych grup producenckich czy współpracy pomiędzy rolnikami a podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego.

Mierzalnym celem planowanych rozwiązań jest sukcesywny, z roku na rok, wzrost liczby producentów ekologicznych oraz powierzchni ekologicznych użytków rolnych przez wzbudzanie zainteresowania konsumentów i stworzenie dostępu do żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba

producentów ekologicznych w Polsce wyniosła 24 793, natomiast powierzchnia ekologicznych użytków rolnych stanowiła nieco ponad 691471 ha. Należy podkreślić, że korzystanie ze znaku ekologicznego będzie dobrowolne, zatem trudno oszacować, o ile dokładnie zwiększy się liczba producentów ekologicznych oraz powierzchnia użytków ekologicznych, bezpośrednio w wyniku wprowadzenia do porządku prawnego możliwości stosowania znaku ekologicznego. Wprowadzenie nowego znaku w sektorze żywienia zbiorowego za pomocą innych środków niż środki o charakterze legislacyjnym nie jest możliwe. W celu zapewnienia uczciwej konkurencji na rynku, wzmocnienia zaufania konsumentów do żywności ekologicznej oraz stymulowania popytu na tego rodzaju produkty, zasadne jest przyjęcie ustawy regulującej opisaną materię w żywieniu zbiorowym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W wielu krajach Unii Europejskiej obserwuje się rosnący udział gastronomii w strukturze organizacji sprzedaży żywności ekologicznej. W związku z zakazem stosowania logo produkcji ekologicznej UE w żywieniu zbiorowym, liczne państwa wprowadziły odrębne rozwiązania w zakresie znakowania dedykowane żywności ekologicznej w sektorze gastronomicznym. Rozwiązania te są rozwijane w oparciu o krajowe regulacje prawne, funkcjonujące m.in. w Danii, Szwajcarii, Holandii, Litwie, Niemczech oraz Portugalii. Proponowane rozwiązania w ramach projektowanej ustawy opierają się na wymianie doświadczeń i informacji z innymi państwami członkowskimi UE, które zdecydowały się na wdrożenie podobnych rozwiązań, w szczególności z Danią i Holandią. Informacje te zostały pozyskane w drodze korespondencji elektronicznej z odpowiednimi organami tych krajów.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez duńskich partnerów, wprowadzenie ekologicznego znakowania w żywieniu zbiorowym przyczyniło się do istotnego wzrostu produkcji ekologicznej. W Danii obowiązuje rozporządzenie wykonawcze regulujące zasady ekologicznego prowadzenia dużych kuchni, w tym stosowania oznaczeń produktów ekologicznych oraz ekologicznego znaku żywieniowego. Ekologiczny znak żywieniowy w Danii występuje w trzech wariantach, odzwierciedlających procentowy udział ekologicznych surowców: 30–60%, 60–90% oraz 90–100%. Duże kuchnie planujące korzystanie z tego znaku zobowiązane są do wcześniejszej rejestracji w duńskiej Agencji ds. Żywnienia oraz zgłoszenia wybranego wariantu znaku. Przy zgłoszeniu należy dołączyć opis metody oraz częstotliwości obliczania udziału procentowego surowców ekologicznych. Obliczenia powinny być wykonywane co najmniej raz na trzy miesiące i przedstawiane najpóźniej w ciągu 6 tygodni od zakończenia okresu rozliczeniowego. Przy zgłoszeniu wymagane jest także przedstawienie wyników obliczeń za poprzednie trzy miesiące, potwierdzających kwalifikację do wybranego przedziału procentowego. W rozumieniu duńskim, „duża kuchnia” obejmuje restauracje, kuchnie instytucjonalne, punkty gastronomiczne, firmy cateringowe, stołówki oraz inne podmioty prowadzące działalność gastronomiczną w dużej skali. Definicja działalności dużych kuchni obejmuje przygotowanie gotowych do podania dań bezpośrednio w miejscu ich sprzedaży, serwowania lub dostawy do odbiorcy końcowego. Procent ekologiczny oznacza udział procentowy ekologicznych surowców w zakupach danej kuchni, wyrażony w wartości pieniężnej lub masie netto.

W Holandii, z inicjatywy sektora gastronomiczno-hotelarskiego, Stowarzyszenie EKO opracowało prywatne standardy certyfikacji ekologicznej, skierowane do firm działających w branży HoReCa, które chcą wyróżnić się ofertą produktów ekologicznych w żywieniu zbiorowym. Standardy te umożliwiają przedsiębiorstwom uzyskanie certyfikatu na podstawie udziału procentowego zakupionych produktów ekologicznych, zgodnie z regulaminem certyfikacji ekologicznej przyjętym przez Zarząd Stowarzyszenia Znaku Jakości EKO. W ramach certyfikacji wyróżnia się cztery poziomy złoty (100%) – przy całkowicie ekologicznych zakupach, złoty (80–100%) – przy zakupach, w których produkty ekologiczne stanowią minimum 80%, srebrny (50–80%), brązowy (20–50%). Wartości procentowe odnoszą się do udziału produktów ekologicznych w całkowitej liczbie zakupionych produktów spożywczych. Obliczenia udziału procentowego dokonywane są kwartalnie oraz raz w roku. Dodatkowo, standardy zawierają wymóg odpowiedniego udziału produktów ekologicznych w poszczególnych grupach asortymentowych. Dopuszczalne są kwortalne odchylenia na poziomie do 10%, pod warunkiem, że wartość roczna spełnia kryteria przypisane do danego poziomu certyfikacji. W przypadku przekroczenia tego limitu przez dwa kolejne kwartały, przedsiębiorstwo zobowiązane jest do niezwłocznego poinformowania Stowarzyszenia EKO o zaistniałych odchyleniach. Produkty ekologiczne muszą być pozyskiwane wyłącznie od dostawców posiadających ważne certyfikaty lub ze sprawdzonych punktów sprzedaży detalicznej z certyfikacją ekologiczną. Przedsiębiorca jest zobowiązany do regularnej weryfikacji ważności certyfikatów dostawców, przechowywania faktur w sposób uporządkowany oraz prowadzenia rzetelnej dokumentacji, która umożliwia jednoznaczne rozróżnienie produktów ekologicznych od konwencjonalnych. Dodatkowo, przez systematyczne pobieranie próbek reprezentatywnych dla poszczególnych grup asortymentowych, przedsiębiorca potwierdza zgodność oferowanych produktów z wymaganiami certyfikacyjnymi. Podmioty posiadające certyfikat są

zobowiązane do kwartalnego obliczania udziału zakupów produktów ekologicznych. Sporządzony raport musi być dostępny do kontroli i przygotowany w terminie do jednego miesiąca po zakończeniu kwartału. W ramach certyfikacji, restauracje oraz inne podmioty gastronomiczne mają prawo do używania znaku jakości będącego własnością Stowarzyszenia EKO, zarejestrowanego jako znak towarowy. Użycie tego znaku jest dozwolone wyłącznie dla przedsiębiorstw posiadających ważny certyfikat wydany przez Stowarzyszenie EKO.

W trakcie prac nad projektem ustawy przeprowadzono szczegółową analizę przedstawionych wcześniej rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań funkcjonujących w Danii, gdzie działa publiczny system kontroli i nadzoru dużych kuchni. Projekt ustawy opiera się przede wszystkim na tych rozwiązaniach, jednocześnie wprowadzając wybrane elementy stosowane w Holandii. Polskie rozwiązania zostały dodatkowo zmodyfikowane w celu uproszczenia procedur, ułatwienia zakładom żywienia zbiorowego dostępu do znaku ekologicznego oraz przyspieszenia postępowań administracyjnych. Realizacja tych celów została osiągnięta przede wszystkim przez koncentrację większości zadań w ramach jednego organu, zastosowanie uproszczonej procedury uzyskania zgody na stosowanie znaku ekologicznego. Wprowadzono również możliwość odchylenia udziału żywności ekologicznej w pojedynczym kwartale (wzorem Holandii) oraz przewidziano prowadzenie kontroli urzędowych w ramach już realizowanych przez wojewódzkie inspektoraty jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, bez konieczności przeprowadzania odrębnych postępowań kontrolnych. Skrócono obowiązkowy okres przechowywania dokumentacji kontrolnej o 6 miesięcy, a także wprowadzono krótki (miesięczny) okres próbny na spełnienie wymagań dotyczących udziału żywności ekologicznej przed złożeniem wniosku o wpis do wykazu, zastępując w ten sposób okres trzy miesięczny stosowany w Danii. Podobnie jak w analizowanych krajach, wprowadzono różne warianty znaku ekologicznego oraz zdefiniowano udział żywności ekologicznej na podstawie wartości zakupów dokonywanych przez zakład, zamiast wartości sprzedaży produktów konsumentom. Ze względu na dynamicznie rozwijający się rynek żywności ekologicznej w Polsce oraz potencjalne trudności w dostępie do wybranych grup produktów ekologicznych, zrezygnowano z wprowadzenia wymogu utrzymania określonego udziału żywności ekologicznej w poszczególnych grupach produktowych, jak to ma miejsce w holenderskich rozwiązaniach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Potencjalni konsumenci	37,5 mln	Dane Głównego Urzędu Statystycznego	Zapewnienie konsumentom rzetelnych, niewprowadzających w błąd informacji, które umożliwią podejmowanie świadomych i racjonalnych decyzji dotyczących wyboru dań i posiłków oferowanych w zakładach żywienia zbiorowego.
Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwany dalej „GIJHARS”	1	Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1980)	Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych będzie prowadzić wykaz zakładów żywienia zbiorowego, z tym że wpisów w wykazie będzie dokonywać WIJHARS. Formularz wniosku o wpis do wykazu oraz forma elektroniczna wykazu będą udostępniane na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
WIJHARS	16	Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	WIJHARS będzie otrzymywać wnioski o wpis do wykazu oraz dokonywać wpisów zakładów żywienia zbiorowego do tego wykazu. Ponadto, WIJHARS będzie odpowiedzialny za nadzór nad podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego w zakresie spełniania wymagań określonych w ustawie oraz w przepisach wydanych na jej podstawie.
Zakłady żywienia zbiorowego	154 021	Raport Głównego Inspektoratu Sanitarnego pt. „Stan Sanitarny Kraju w 2024 r.”	Projekt ustawy jest skierowany do podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego wpisane do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie

		żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448), z wyłączeniem pojazdów oraz ruchomych punktów sprzedaży, a które planują lub stosują znak ekologiczny lub określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej. W ww. rejestrze mogą występować zakłady takie jak: • stołówki szkolne, przedszkolne, żłobkowe; • kuchnie i zaplecza żywieniowe w szpitalach, domach opieki, zakładach leczniczych; • kuchnie i żywienie w internatach, domach studenckich; • zakłady żywienia w placówkach opiekuńczych, domach dla seniorów; • żywienie w zakładach pracy (stołówki przyzakładowe); • firmy cateringowe; • restauracje, bary; • inne obiekty świadczące usługi żywieniowe dla grup konsumentów. Projekt ustawy wprowadza wymagania i warunki dotyczące stosowania znaku ekologicznego, które nie są obowiązkowe dla podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego niewpisane do wykazu a sam podmiot nie stosuje znaku ekologicznego. Ponadto, wymagania i warunki dotyczące stosowania określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej mają charakter obligatoryjny wobec wszystkich podmiotów żywienia zbiorowego, które je stosują, niezależnie czy ich zakłady są wpisane do wykazu.
--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Na podstawie §28 ust. 2 pkt 2 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulaminu pracy Rady Ministrów, w dniu 27 lutego 2024 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciło się do GIJHARS z prośbą o zaopiniowanie wstępnych wymagań nowej formy znakowania, opracowanych w ramach projektu ustawy. Po otrzymaniu opinii GIJHARS z dnia 26 marca 2024 r., Ministerstwo przygotowało zestaw wymagań, który został przedstawiony w ramach pre-konsultacji publicznych sektorowi gastronomiczno-hotelarskiemu. Celem było zebranie opinii dotyczących zainteresowania inicjatywą umożliwiającą znakowanie ekologiczne żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym. Pismo zostało przesłane drogą elektroniczną do następujących podmiotów:

- 1) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szefów Kuchni i Cukierni;
- 2) Stowarzyszenie Kucharzy Polskich;
- 3) Stowarzyszenie Cateringów Dietetycznych;
- 4) Polska Inicjatywa Kulinarna;
- 5) Związek Pracodawców HoReCa;
- 6) Izba Gospodarcza Gastronomii Polskiej;
- 7) Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego;
- 8) Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej;
- 9) Fundacja Klubu Szefów Kuchni;
- 10) Fundacja Szkoła na Widelcu;
- 11) Polska Izba Żywności Ekologicznej;
- 12) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”.

W związku z zainteresowaniem wyrażonym ze strony części adresatów oraz pojawiającymi się pytaniami dotyczącymi szczegółowych wymagań stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej w żywieniu zbiorowym, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowało w dniu 19 czerwca 2024 r. spotkanie mające na celu omówienie oraz wypracowanie optymalnych rozwiązań w powyższym zakresie. Po wstępnym zaopiniowaniu oraz przeprowadzeniu pre-konsultacji publicznych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało projekt ustawy.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535). Projekt ustawy zostanie przekazany do konsultacji publicznych i opiniowania w formie korespondencji elektronicznej oraz za pośrednictwem skrzynki podawczej ePUAP do podmiotów, które ją posiadają z terminem na zgłaszanie uwag do 30 dni, m. in. do następujących podmiotów:

- 1) Augustowsko – Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników;
- 2) Biuro Rady Dialogu Społecznego;
- 3) Bio Planet S.A.;
- 4) Compass Group Polska Sp. z o.o.;
- 5) Eko-Wital Sp. z o.o.;
- 6) Eurest Sp. z o.o.;
- 7) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 8) Federacja Gospodarki Żywnościowej RP;
- 9) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 10) Federacja Związków Gmin i Powiatów RP;
- 11) Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 12) Forum Związków Zawodowych;
- 13) Fundacja Klubu Szefów Kuchni;
- 14) Fundacja „Promocja Zdrowia”;
- 15) Fundacja „Szkoła na Widelcu”;
- 16) Fundacja WWF Polska;
- 17) Instytut Matki i Dziecka;

- 18) Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowa Dziecka”;
- 19) Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa;
- 20) Izba Gospodarcza Gastronomii Polskiej;
- 21) Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego;
- 22) Izba Pracodawców Polskich;
- 23) Konfederacja Lewiatan;
- 24) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 25) Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysł Spożywczy”;
- 26) Krajowa Rada Gastronomii i Cateringu;
- 27) Krajowa Rada Piekarstwa i Cukiernictwa;
- 28) Krajowa Rada Spółdzielcza;
- 29) Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów;
- 30) Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izby Gospodarcze;
- 31) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 32) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 33) Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych „EKOŁAN”;
- 34) Manufaktura Maurera Sp. z o.o.;
- 35) Mleczarnia EkoŁukta Sp. z o.o.;
- 36) Mleczarnia Turvita Sp. z o.o.;
- 37) Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej;
- 38) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność";
- 39) NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 40) Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 41) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 42) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 43) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych "Polska Ekologia";
- 44) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szefów Kuchni i Cukierni;
- 45) Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piątnicy;
- 46) Organic Farma Zdrowia S.A.;
- 47) Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego;
- 48) Polska Federacja Producentów Żywności;
- 49) Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców;
- 50) Polska Inicjatywa Kulinarna;
- 51) Polska Izba Handlu;
- 52) Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego;
- 53) Polska Izba Żywności Ekologicznej;
- 54) Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji;
- 55) Polski Klub Ekologiczny;
- 56) Polski Związek Rolników Ekologicznych;
- 57) Polskie Towarzystwo Dietetyki;
- 58) Polskie Stowarzyszenie Dietetyków;
- 59) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 60) Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych;
- 61) Polskie Towarzystwo Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu;
- 62) Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych „Biopomorze”;
- 63) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 64) Rada Kobiet w rolnictwie;
- 65) Rada Krajowej Federacji Konsumentów;
- 66) Rada Krajowego Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”;
- 67) Rada Produkcji Ekologicznej;
- 68) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 69) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 70) SmartLunch Sp. z o.o.;

71)	Soligrano Sp. z o.o.;
72)	Sodexo Polska Sp. z o.o.;
73)	Stowarzyszenie Cateringów dietetycznych;
74)	Stowarzyszenie „Ekolubelszczyzna”;
75)	Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”;
76)	Stowarzyszenie Klubu Szefów Kuchni;
77)	Stowarzyszenie Konsumentów Polskich;
78)	Stowarzyszenie Krajowej Unii Producentów Soków;
79)	Stowarzyszenie Kucharzy Polskich;
80)	Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Konsumentów;
81)	Stowarzyszenie Polskich Producentów Wyrobów Czekoladowych i Cukierniczych POLBISCO;
82)	Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”;
83)	Unia Metropolii Polskich;
84)	Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Producentów Żywności Ekologicznej „EkoPolSmak”;
85)	Zrzeszenie Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego im. Jana Pawła II „Rolnik Ekologiczny”;
86)	Związek Gmin Wiejskich RP;
87)	Związek Miast Polskich;
88)	Związek Powiatów Polskich;
89)	Związek Pracodawców Business Centre Club;
90)	Związek Pracodawców HoReCa;
91)	Związek Pracodawców Kłastory Polskie;
92)	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
93)	Związek Sądowników Rzeczypospolitej Polskiej;
94)	Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
95)	Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP;
96)	Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”;
97)	Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
98)	Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych „EKOROLNIK”;
99)	Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu;
100)	Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”;
101)	Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
102)	Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

Saldo ogółem	0	0,245	0,245	0,245	0,245	0,245	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	1,55																																																																																													
budżet państwa	0	0,245	0,245	0,245	0,245	0,245	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	1,55																																																																																													
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																																																																																													
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0																																																																																													
Źródła finansowania	Ustawa nie będzie generowała wydatków w sektorze finansów publicznych, w tym wydatków z budżetu państwa. Jednocześnie ustawa nie będzie miała wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego i pozostałych jednostek sektora finansów publicznych. Projekt nie będzie podstawą do ubiegania się o zwiększenie finansowania z budżetu państwa.																																																																																																								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przewiduje się, że udział zakładów żywienia zbiorowego oferujących żywność przygotowaną z udziałem żywości ekologicznej w ogólnej liczbie zakładów żywienia zbiorowego w Polsce, będzie analogiczny do udziału producentów ekologicznych prowadzących działalność w zakresie przygotowania żywności, w tym przetwórstwa ekologicznego. Zgodnie z danymi GIJHARS, w 2024 r. w Polsce było 1227 producentów ekologicznych prowadzących działalność w zakresie przygotowania, w tym przetwórstwa ekologicznego. Wzrost liczby zakładów żywienia zbiorowego, które będą używać znaku ekologicznego będzie dynamicznie następował przez pierwsze 5 lat od 2027 r., tj. planowanej daty wejścia w życie projektowanej ustawy, do osiągnięcia w 2031 r. co najmniej 1% (154 021 x 1% = 1540 zakładów) udziału zakładów żywienia zbiorowego w ogólnym liczbie zakładów. Wynika to z faktu, że aktualna grupa producentów ekologicznych zajmująca się przygotowaniem żywności ekologicznej (co najmniej 1227, a w kolejnych latach więcej) jest zainteresowana stosowaniem znaku ekologicznego. Stąd zakłada się, że liczba zakładów żywienia zbiorowego, które będą stosować znak ekologiczny będzie stopniowo wzrastać i rozłoży się na okres 5 lat. <table><tr><td>Rok</td><td>2027</td><td>2028</td><td>2029</td><td>2030</td><td>2031</td></tr><tr><td>Liczba nowych zakładów</td><td>300</td><td>600 (w tym 300 nowych)</td><td>900 (w tym 300 nowych)</td><td>1200 (w tym 300 nowych)</td><td>1500 (w tym 300 nowych)</td></tr></table> Według danych GIJHARS, w ciągu ostatnich 10 lat liczba podmiotów przygotowujących produkty ekologiczne była następująca: <table><tr><td>Rok</td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>2024</td></tr><tr><td>Lata</td><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td></tr><tr><td>Liczba ogółem</td><td>484</td><td>562</td><td>705</td><td>795</td><td>910</td><td>1022</td><td>1104</td><td>1174</td><td>1216</td><td>1202</td><td>1227</td></tr><tr><td>Liczba nowych</td><td>-</td><td>78</td><td>143</td><td>90</td><td>115</td><td>112</td><td>82</td><td>70</td><td>42</td><td>-14</td><td>25</td></tr></table> Średni wzrost liczby producentów ekologicznych zajmujących się przygotowaniem produktów ekologicznych znajdował się na poziomie blisko 75 producentów rocznie. Na podstawie ww. analizy zakłada się, że liczba nowych producentów zainteresowanych stosowaniem znaku ekologicznego będzie corocznie na stabilnym poziomie. Zgodnie z projektem ustawy, za dokonanie czynności związanych ze złożeniem wniosku o wpis do wykazu, WIJHARS będzie pobierał opłatę w wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, która będzie stanowiła dochód budżetu państwa. Zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z dnia 11 lutego 2025 r. przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2024 r. wyniosło 8181,72 zł. Zatem, 10% tej kwoty wynosi 818,17 zł. Biorąc pod uwagę powyższe założenia, tj. koszt opłaty za złożenie wniosku o wpis do wykazu oraz liczbę nowych, potencjalnie zainteresowanych producentów ekologicznych w danym roku, dochód budżetu państwa z pobierania ww. opłaty będzie następujący: <table><tr><td>Lata</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td></tr><tr><td>Rok</td><td>2027</td><td>2028</td><td>2029</td><td>2030</td><td>2031</td><td>2032</td><td>2033</td><td>2034</td><td>2035</td><td>2036</td></tr><tr><td>Liczba</td><td>300</td><td>300</td><td>300</td><td>300</td><td>300</td><td>80</td><td>80</td><td>80</td><td>80</td><td>80</td></tr></table>												Rok	2027	2028	2029	2030	2031	Liczba nowych zakładów	300	600 (w tym 300 nowych)	900 (w tym 300 nowych)	1200 (w tym 300 nowych)	1500 (w tym 300 nowych)	Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Lata	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Liczba ogółem	484	562	705	795	910	1022	1104	1174	1216	1202	1227	Liczba nowych	-	78	143	90	115	112	82	70	42	-14	25	Lata	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Liczba	300	300	300	300	300	80	80	80	80	80
Rok	2027	2028	2029	2030	2031																																																																																																				
Liczba nowych zakładów	300	600 (w tym 300 nowych)	900 (w tym 300 nowych)	1200 (w tym 300 nowych)	1500 (w tym 300 nowych)																																																																																																				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024																																																																																														
Lata	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																																																																																														
Liczba ogółem	484	562	705	795	910	1022	1104	1174	1216	1202	1227																																																																																														
Liczba nowych	-	78	143	90	115	112	82	70	42	-14	25																																																																																														
Lata	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																																																																																															
Rok	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036																																																																																															
Liczba	300	300	300	300	300	80	80	80	80	80																																																																																															

	nowych zakładów										
	Dochód w mln	0,245	0,245	0,245	0,245	0,245	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065
Mając na uwadze, że projektowana ustawa po raz pierwszy wprowadza wymagania i warunki stosowania znaku ekologicznego w żywieniu zbiorowym, dotychczas nie nakładano kar pieniężnych w tym obszarze. Warto jednak odnotować praktyki IJHARS w zakresie nakładania kar w innych, już regulowanych obszarach. Zgodnie ze sprawozdaniem z działalności IJHARS za 2023 r., organy Inspekcji wydały 1622 decyzje administracyjne o nałożeniu kar pieniężnych na łączną kwotę 6 581 500 zł, przy czym średnia wysokość jednej kary wyniosła 4 100 zł. Ponadto, w związku ze stwierdzeniem niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, 1649 przedsiębiorców zostało obciążonych kosztami kontroli na łączną kwotę 443 100 zł. W związku z powyższym należy mieć na uwadze, że wdrożenie projektowanej ustawy może jeszcze dodatkowo przyczynić się do zwiększenia dochodów budżetu państwa z tytułu potencjalnych kar pieniężnych za naruszenia nowych przepisów.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe											
		Skutki									
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)			
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0,245	0,245	0,245	0,245	0,065	1,55			
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe										
	(dodaj/usuń)										
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu. Wejście w życie przepisów projektowanej ustawy nie wpłynie na funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw w ujęciu niepieniężnym.									
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Należy podkreślić, że projekt ustawy dotyczy dobrowolnego stosowania znaku ekologicznego. Projektowana ustawa będzie miała wpływ na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w ujęciu niepieniężnym w odniesieniu do przedsiębiorstw (producentów ekologicznych) przede wszystkim poprzez otwarcie dla nich nowego, stabilnego rynku zbytu, tj. sektora żywienia zbiorowego. Dotychczas producenci ekologiczni byli ograniczeni głównie do rynku detalicznego oraz wybranych segmentów hurtowych, przez co ich możliwości sprzedaży były stosunkowo wąskie. Dzięki nowym przepisom producenci ekologiczni zyskają dostęp do nowej grupy odbiorców, która do tej pory nie miała narzędzi prawnych ani marketingowych, by promować swoją ofertę wprost jako ekologiczną określonym znakiem jakości. Restauracje i stołówki, które zdecydują się korzystać z nowego sposobu znakowania, będą miały motywację, by zaopatrywać się właśnie u certyfikowanych rolników i przetwórców ekologicznych. W ten sposób zwiększy się popyt na żywność pochodzącą z rolnictwa ekologicznego, co przełoży się na wyższe i bardziej przewidywalne przychody dla producentów ekologicznych. Można spodziewać się, że ten trend przyczyni się również do rozwoju przetwórstwa ekologicznego. Warto podkreślić, że zwiększone zainteresowanie ze strony zakładów żywienia zbiorowego może również zachęcać rolników ekologicznych do rozszerzania działalności o przygotowanie posiłków lub półproduktów, co sprzyjać będzie lokalnym inicjatywom, takim jak krótkie łańcuchy dostaw czy grupy producenckie.									

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Obszar regulowany projektem ustawy ma istotne znaczenie dla życia społecznego. Żywność ekologiczna jest często postrzegana jako zdrowsza, ponieważ metody produkcji wykluczają możliwość stosowania pestycydów, sztucznych nawozów i antybiotyków, co ma bezpośredni wpływ na jakość diety ludzkiej, szczególnie w placówkach żywienia zbiorowego, takich jak szkoły, szpitale czy stołówki. Zatem, projektowane przepisy przyczynią się do zwiększenia świadomości ekologicznej obywateli, wpływając na ich wybory żywieniowe. Zwiększenie dostępności żywności ekologicznej w gastronomii i instytucjach publicznych takich jak przedszkola, szkoły czy szpitale może wpłynąć na długofalowe budowanie świadomości konsumenckiej. Kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych już od najmłodszych lat może przełożyć się na wzrost popytu na żywność ekologiczną także w przyszłości.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak dodatkowych informacji.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz:		
Projekt ustawy wprowadza wymagania i warunki dotyczące stosowania znaku ekologicznego, które nie są obowiązkowe dla podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego niewpisane do wykazu a sam podmiot nie stosuje znaku ekologicznego. Ponadto, wymagania i warunki dotyczące stosowania określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej mają charakter obligatoryjny wobec wszystkich podmiotów w żywieniu zbiorowym, które je stosują, niezależnie czy ich zakłady są wpisane do wykazu. Obciążenia pieniężne dotyczą pobierania opłaty za złożenie wniosku o wpis do wykazu zakładów żywienia zbiorowego i za zmianę tego wpisu w zakresie wariantu znaku ekologicznego oraz opłaty za kontrolę, w ramach której stwierdzono nieprawidłowości, a także nakładanie kar pieniężnych za naruszenie przepisów projektu ustawy.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu. Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie

Omówienie wpływu	Projektowana ustawa będzie miała istotny i pozytywny wpływ na zdrowie i ochronę środowiska naturalnego, w tym gleb, wód gruntowych, zasobów naturalnych oraz klimatu. Wprowadzenie ustawy wspierającej produkcję ekologiczną oraz konsumpcję żywności ekologicznej przyczyni się do zrównoważonego rozwoju rolnictwa i poprawy jakości życia obywateli. Metody produkcji ekologicznej zakładają ograniczenie stosowania syntetycznych środków ochrony roślin, nawozów chemicznych i antybiotyków, co zmniejsza ryzyko skażenia wód i degradacji gleb oraz ogranicza emisję gazów cieplarnianych. Z punktu widzenia zdrowia publicznego, żywność ekologiczna zawiera mniej pozostałości pestycydów i substancji chemicznych, co może korzystnie wpływać na zdrowie konsumentów, w szczególności dzieci, kobiet w ciąży oraz osób z obniżoną odpornością.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja efektów ustawy nastąpi po upływie dwóch lat od jej wdrożenia. Ocenie zostanie poddana liczba zakładów żywienia zbiorowego zarejestrowanych w wykazie zakładów żywienia zbiorowego uprawnionych do stosowania znaku ekologicznego. Zakłada się, że po dwóch latach od dnia wejścia ustawy w życie w wykazie znajdzie się około 600 takich zakładów. Ocenie zostanie poddana również liczba producentów ekologicznych oraz wielkość powierzchni ekologicznych użytków rolnych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba producentów ekologicznych w Polsce wyniosła 24 793, natomiast powierzchnia ekologicznych użytków rolnych stanowiła nieco ponad 691471 ha. Należy podkreślić, że korzystanie ze znaku ekologicznego będzie dobrowolne, zatem trudno oszacować, o ile dokładnie zwiększy się liczba producentów ekologicznych oraz powierzchnia użytków ekologicznych, bezpośrednio w wyniku wprowadzenia do porządku prawnego możliwości stosowania znaku ekologicznego. Zakłada się, że wzrost liczby producentów ekologicznych i powierzchni użytków ekologicznych będzie osiągnięty corocznie.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Raport z badań zrealizowanych przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w ramach projektu finansowanego w ramach dotacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do badań na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego, pt. <i>„Marketing, promocja oraz analiza rynku: badania w zakresie analizy wartości rynku produktów ekologicznych w Polsce z podziałem na wartość poszczególnych sektorów produkcji oraz wskazanie produktów o najwyższym potencjale rozwoju”</i> . Źródło: https://www.sggw.edu.pl/nauka/projekty-badawcze/projekty-krajowe1/dotacje-mrirw-2/ .	